

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

“19” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 7 ФІЛОСОФІЯ**

Галузь знань:	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність:	I10 Соціальна робота та консультування
Освітня програма:	Соціальна робота та консультування
Факультет:	Гуманітарно-педагогічний
Розробник:	Гейко Світлана Миколаївна, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, канд. філос. наук, доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «ФІЛОСОФІЯ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	І10 Соціальна робота та консультування	
Освітня програма	Соціальна робота та консультування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	3
Семестр	4	5
Лекційні заняття	60	8
Практичні, семінарські заняття	60	8
Самостійна робота	60	164
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	8	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: ОК04 (Історія Української державності), ОК11 (Соціальна психологія).

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у

соціальної сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу

неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

- ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

- ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

- ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

- ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія» для повного терміну денної та заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	тижн і	усього о	лекці ї	прак т	с.р .	Усього о	лекці ї	прак т	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Історія світової філософії									
Тема 1. Філософська пропедевтика. Сутність філософії, її роль у суспільстві	1	6	2	2	2	9	2	2	5
Тема 2. Філософія Давнього світу. Антична філософія.	2	6	2	2	2	6	-	-	6
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	6	2	2	2	6	-	-	6
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	4	7	2	2	3	6	-	-	6
Тема 5. Німецька класична філософія	5	6	2	2	2	6	-	-	6
Тема 6. Некласична філософія XIX-XXI ст.	6	6	2	2	2	6	-	-	6

Тема 7. Українська філософія	7	6	2	2	2	6	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1.	43		14	14	15	45	2	2	41
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. Модуль 2. Релігія у філософському вимірі. Релігії в Україні									
Тема 8. Релігієзнавство як сфера гуманітарного знання	1	5	2	2	1	6	1		5
Тема 9. Релігія як предмет філософського осмислення	2	6	2	2	2	8	1	1	6
Тема 10. Релігія як духовний феномен і суспільне явище	3	6	2	2	2	5			5
Тема 11. Вільнодумство	4	6	2	2	2	5			5
Теми 12-13. Релігія в духовному житті українців. Свобода совісті та її правове регулювання в Україні.	5 6	12	4	4	4	5			5
Тема 14.	7	6	2	2	2	5			5
Ранні форми релігій.									
Тема 15. Національні релігії	8	6	2	2	2	5			5

Тема 22. Соціальна філософія: суспільство як соціальна система	14	6	2	2	2	6			6
Тема 23. Філософія соціальної роботи.	15	6	2	2	2	6			6
Разом за змістовим модулем 3.	47		16	16	15	45	2	2	41
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. Модуль 4. Світові релігії та неорелігійні рухи									
Тема 24. Буддизм	9	6	2	2	2	7	0,5	0,5	6
Тема 25. Християнство	10	6	2	2	2	6	0,5	0,5	5
Тема 26. Православ'я	11	5	2	2	2	6			6
Тема 27. Католицизм	12	6	2	2	2	6			6
Тема 28. Протестантизм	13	6	2	2	2	6			6
Тема 29. Іслам	14	6	2	2	2	7	0,5	0,5	6
Тема 30. Нові неорелігійні рухи	15	7	2	2	3	7	0,5	0,5	6
Разом за Змістовим модулем 4.	43		14	14	15	45	2	2	41
Усього годин	180		60	60	60	180	8	8	164

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ФІЛОСОФІЯ. Філософська пропедевтика	2
2	Філософія Давнього світу. Антична філософія	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія	2
5	Німецька класична філософія	2
6	Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст.	2
7	Українська філософія	2
8	Онтологія. Філософське розуміння світу	2
9	Філософська антропологія. Людина як предмет філософського дослідження	2
10	Гносеологія. Пізнавальна активність людини	2
11	Логіка. Поняття як форма мислення.	2
12	Судження – складна форма мислення.	2
13	Умовиводи. Логічні основи теорії аргументації.	2
14	Соціальна філософія: суспільство як соціальна система	2
15	Філософія соціальної роботи	2
1	РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. як сфера Релігієзнавство гуманітарного знання	2
2	Релігія як предмет філософського осмислення	2
3	Релігія як духовний феномен і суспільне явище	2
4	Вільнодумство	2
5-6	Релігія в духовному житті українців. Свобода совісті та її правове регулювання в Україні.	4
7	Ранні форми релігій.	2
8	Національні релігії	2
9	Буддизм	2
10	Християнство	2
11	Православ'я	2
12	Католицизм	2
13	Протестантизм	2
14	Іслам	2
15	Нові неорелігійні рухи	2
	Разом	60

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ФІЛОСОФІЯ. Філософська пропедевтика.	2
2	Філософія Давнього світу. Антична філософія	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва. Німецька класична філософія	2
5	Німецька класична філософія	2
6	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7	Українська філософія	2
8	Онтологія. Філософське розуміння світу	2
9	Філософська антропологія. Людина як предмет філософського дослідження	2
10	Гносеологія. Пізнавальна активність людини	2
11	Логіка. Поняття як форма мислення.	2
12	Судження – складна форма мислення.	2
13	Умовиводи. Логічні основи теорії аргументації.	2
14	Соціальна філософія: суспільство як соціальна система	2
15	Філософія соціальної роботи	2
1	РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. Релігієзнавство як сфера гуманітарного знання	2
2	Релігія як предмет філософського осмислення	2
3	Релігія як духовний феномен і суспільне явище	2
4	Вільнодумство	2
5-6	Релігія в духовному житті українців. Свобода совісті та її правове регулювання в Україні.	4
7	Ранні форми релігій.	2
8	Національні релігії	2
9	Буддизм	2
10	Християнство	2
11	Православ'я	2
12	Католицизм	2
13	Протестантизм	2
14	Іслам	2
15	Нові неорелігійні рухи	2
	Разом	60

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ФІЛОСОФІЯ. Поняття і функції світогляду. Визначення філософії: історичні форми і сучасність.	2
2	Ортодоксальні та неортодоксальні філософські школи стародавньої Індії. Конфуціанство та даосизм стародавнього Китаю. Основні етапи розвитку давньогрецької філософської думки. Розуміння сутності людини та специфіки її пізнання у давньогрецькій філософії (софісти, Сократ, Платон). Вчення про душу і пізнання Арістотеля. Платон і Арістотель: погляди на суспільство та державу. Філософські напрямки еллінізму	2
3	Періоди розвитку та основні проблеми середньовічної філософії. Філософська концепція Аврелія Августина. Проблема співвідношення віри й знання у філософії Фоми Аквінського. Гуманістичні ідеали філософської думки епохи Відродження. Соціально-політичні утопії доби Відродження	2
4	Основні філософські проблеми Нового часу. Вчення Ф.Бекона про метод пізнання. Загальна характеристика класичного раціоналізму Нового часу: основні персоналії і проблеми (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Ляйбніц). Емпіричні розробки філософії Нового часу (Т. Гоббс, Д. Локк). Обмеженість емпіричного доведення за Д. Юмом. Французьке Просвітництво: основні ідеї та персоналії. Смісл теорії природного права і суспільного договору в філософії Просвітництва	3
5	Загальна характеристика та відмінності представників німецького ідеалізму. Новизна гносеологічних та етичних уявлень Канта. Принципи побудови філософської системи Г. Гегеля. Філософська антропологія Л. Фюєрбаха	2
6	Тенденції розвитку некласичної філософії наприкінці XIX ст. Вихідні положення філософії марксизму. Головні категорії філософії життя («життя» і «воля»). Етапи розвитку позитивізму. Християнський екзистенціалізм С. К'єркегора. Феноменологія Е. Гуссерля (основні поняття). Проблема «екзистенції» в філософії XX ст. Основні позиції філософської герменевтики в XX ст.. Філософське становлення фрейдизму. Філософський Постмодерн	2
7	Особливості та основні етапи розвитку філософської думки в Україні. Філософська думка в культурі Київської Русі. Філософські погляди Г. С. Сковороди. Концепція «філософії серця» П. Юркевича	2
8	Розвиток уявлень й особливостей розуміння буття в історії філософії. Категоріальний вираз буття. Питання про онтологічний статус категорій (Платон, Арістотель, Кант, Гегель). Філософське осягнення категорій «простір» і «час». Поняття свідомості як особливої здатності людини. Наука і релігія про основні підґрунтя	2

	свідомості. Свідомість і мова. Свідомість і самосвідомість.	
9	Філософська антропология. Проблема людини як предмет одвічна філософська проблема. Філософські аспекти проблеми походження людини. Поняття культури. Історичні моделі культури.	2
10	Теорія пізнання, її предмет і метод. Тлумачення знання в класичній та некласичній філософії. Філософське розуміння поняття «істина» (абсолютність, відносність і конкретність істини). Проблема суб'єкта й об'єкта пізнання. Наука як пізнавальна діяльність, система знання, культурний феномен, соціальний інститут. Філософія і наука. Співвідношення емпіричного і теоретичного в пізнанні. Основні форми наукового пізнання: проблема, ідея, гіпотеза, теорія.	2
11	Предмет, методи значення логіки. Поняття як форма міркування. Логічні операції з поняттями. Основні закони логіки.	2
12	Судження як форма міркування. Логічні відношення між категоричними судженнями. Складне судження (висловлювання). Модальність судження.	2
13	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи. Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи. Виводи логіки висловлювань. Розділовий умовивід. Розділово-категоричний умовивід. Умовно-розділовий умовивід. Дилема.	2
14	Діяльність як спосіб існування соціального. Суспільство та його соціальні складові. Філософське осягнення політики (на засадах філософії Платона, Арістотеля й Макіавелі). Суспільство як предмет сучасної соціальної філософії. Типології суспільства в сучасних концепціях соціальної філософії (К. Поппер, Р. Арон, Д. Белл, О. Тоффлер). Філософські моделі соціальної реальності. Індивід і соціум. Поняття про особу. Основні етапи розвитку соціальної філософії. Проблема відчуження.	2
15	Природа цінностей. Ціннісний світ людини. Аксиологія як філософське вчення про цінності. Основні теорії цінностей. Етика як філософське вчення про мораль. Загальна характеристика. Питання автономії добра (Сократ, Платон; Дунс Скотт, У. Оккам; Ф. Ніцше; Поль Гельм) та проблеми автономії етики (К. Войтила; незалежна етика (К. Нільсен, А. С. Івінт). Гетерономічний деонтологізм (авторитарна етика) та автономний деонтологізм (гуманістична етика Ж-П. Сартра, Симони де Бовуар, А. Камю).	2
1	РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. Методологічні засади, спільні та відмінні риси релігієзнавчого та теологічного підходів до вивчення релігійних феноменів. Антропологічні та соціологічні дослідження у розширення предметного поля гуманітарного знання про релігію. Релігійний фактор в процесах формування сучасної національної та культурної ідентичності.	1
2	Філософський та теологічний підходи до розуміння сутності, походження та суспільних функцій релігії. Раціональні аргументи на користь існування Бога та їхньої критичної рецепції у філософії.	2

	Визначення меж і можливостей філософського розуму в осмисленні релігійного досвіду, містицизму та віри.	
3	Структура релігійної свідомості та специфіка релігійного досвіду як особистісного духовного феномену. Дослідження соціальних функцій релігії та її ролі в інтеграції, регуляції та дезінтеграції суспільних процесів. Обґрунтування взаємодії релігійних інститутів із політичною, правовою та моральною системами сучасного суспільства.	2
4	Історичні форми та еволюція вільнодумства від античного скептицизму до модерного секуляризму. Сутність вільнодумства як філософської позиції, що обґрунтовує автономію людського розуму від релігійних догм. соціокультурних наслідків вільнодумства у процесах гуманізації та секуляризації інститутів сучасного суспільства	2
5-6	Історичні етапи формування та етнокультурної специфіки релігійних традицій українського народу. Роль релігійного фактору в процесах збереження національної ідентичності та розвитку української культури. Сучасний стан, тенденції та соціокультурне значення релігійності в житті українського суспільства. Дослідження конституційно-правових засад свободи совісті, віросповідання та діяльності релігійних організацій в Україні. механізмів державного регулювання державно-церковних відносин та забезпечення прав національних і релігійних меншин. специфіки та правових викликів реалізації свободи совісті в умовах сучасних суспільно-політичних криз та воєнного стану.	2
7	Ранні форми релігійних вірувань у первісному суспільстві. Місце релігії в житті первісної людини. Міфологія як основа формування релігійних уявлень. Взаємозв'язок магії, міфу та релігії.	2
8	Місце національних релігій у світовій релігійній системі. Відмінності між національними та світовими релігіями. Роль національних релігій у формуванні етнічної ідентичності. Національні релігії в умовах глобалізації.	2
9	Буддизм як одна зі світових релігій: історія виникнення та поширення. Особливості буддизму в контексті світових релігій. Життєвий шлях Сіддхартха Гаутама та становлення буддизму. Основні етапи розвитку буддизму. Буддизм у сучасному світі.	2
10	Християнство як світова релігія: виникнення та поширення. Історичні передумови виникнення християнства. Особистість Ісус Христос в історії та релігійній традиції. Основи віровчення християнства. Біблія як священна книга християн. Роль християнства в історії людства. Християнство в сучасному світі.	2
11	Православ'я як один із основних напрямів християнства. Історія виникнення та розвитку православ'я. Особливості православного віровчення. Основні догмати православної церкви. Православ'я в сучасному світі.	2
12	Католицизм як один із основних напрямів християнства. Історія виникнення та розвитку католицизму. Особливості віровчення та	2

	культу католицької церкви. Роль католицизму в історії світової цивілізації. Католицизм у сучасному світі.	
13	Протестантизм як один із основних напрямів християнства. Історичні передумови виникнення протестантизму. Основні принципи протестантського віровчення. Особливості протестантської релігійної традиції. Протестантизм у сучасному світі.	2
14	Іслам як світова релігія: історія виникнення та поширення. Особливості ісламу в системі світових релігій. Життя і діяльність Мухаммед. Основи віровчення ісламу. Іслам у сучасному світі. Іслам як релігія та спосіб життя.	2
15	Нові релігійні рухи: поняття, ознаки та класифікація. Причини виникнення нових релігійних рухів у ХХ–ХХІ століттях. Соціокультурні передумови поширення неорелігій. Нові релігійні рухи в умовах глобалізації. Неорелігії як феномен сучасної духовної культури. Традиційні релігії та нові релігійні рухи: спільне та відмінне.	2
	Разом	6

6.Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування (тематичне, модульне).

7.Методи навчання:

Під час викладання курсу передбачено використання *методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання.*

- словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда);
- практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях;
- наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань).

8.Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
ФІЛОСОФІЯ Модуль 1. Історія світової філософії		
Семінарське заняття 1. Філософська пропедевтика.	ПРН 1, 4, 8, 21, 22. У тому числі знати специфіку філософського знання та типи світогляду. Вміти відрізнати філософію від релігії, міфології та науки. Застосовувати світоглядні орієнтири для аналізу сучасних суспільних процесів.	10
Семінарське заняття 2. Філософія давнього світу. Антична філософія		10
Семінарське заняття 3.		10

Філософія Середньовіччя та Відродження	Знати ключові етапи, поняття та ідеї мислителів Античності. Вміти порівнювати філософські системи Платона та Арістотеля. Аналізувати першоджерела давньогрецької філософії та виявляти їх логіку. Знати концепції	10
Семінарське заняття 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	теоцентризму, антропоцентризму, гуманізму та пантеїзму. Вміти пояснювати співвідношення віри і розуму в Середньовіччі. Аргументувати зміну ціннісних орієнтирів під час переходу до Відродження. Знати суть дискусії між раціоналізмом, емпіризмом та сенсуалізмом.	10
Семінарське заняття 5. Німецька класична філософія	Вміти обґрунтовувати значення наукового методу Ф. Бекона та Р. Декарта. Оцінювати ідеї суспільного договору та прав людини епохи Просвітництва. Знати основні ідеї І. Канта, Г. Гегеля та Л. Фейєрбаха. Вміти пояснювати сутність діалектичного методу та категоріального апарату. Критично мислити в межах суб'єкт-об'єктних відносин і теорії пізнання.	10
Семінарське заняття 6. Некласична філософія XIX-XXI ст.	Знати напрями: марксизм, позитивізм, екзистенціалізм, психоаналіз, постмодернізм. Вміти аналізувати кризу раціоналізму та проблеми людського існування. Інтерпретувати сучасні соціокультурні феномени через призму неklasичних концепцій.	10
Семінарське заняття 7. Українська філософія	Знати особливості кордоцентризму та ідеї основних вітчизняних мислителів. Вміти розкривати філософський зміст концепції «сродної праці» Г. Сковороди. Ідентифікувати самобутність української філософської думки в європейському контексті.	10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1	Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів. Застосовувати набуті знання до аналізу життєвої активності	100
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО Модуль 2. Релігія у філософському вимірі. Релігії в Україні		
Семінарське заняття 8. Релігієзнавство як сфера гуманітарного знання	ПРН 1, 4, 8, 21, 22. У тому числі Знати предмет, структуру та функції релігієзнавства як комплексної гуманітарної дисципліни. Вміти характеризувати основні підходи до вивчення релігії та їх методологічні особливості. Розрізняти філософський, історичний, соціологічний, психологічний та культурологічний аспекти дослідження релігії. Аналізувати роль релігієзнавства у формуванні світоглядної культури особистості.	10
Семінарське заняття 9. Релігія як предмет філософського осмислення	Знати основні філософські концепції походження та сутності релігії. Вміти характеризувати релігію як об'єкт філософської рефлексії. Аналізувати співвідношення релігії, віри, знання та світогляду. Розкривати особливості релігійного способу освоєння дійсності. Аргументувати значення	10

	філософського аналізу релігії для розуміння духовного життя людини.	
Семінарське заняття 10. Релігія як духовний феномен і суспільне явище	Знати основні функції та структурні елементи релігії. Вміти пояснювати роль релігії у формуванні духовних цінностей та соціальних норм. Аналізувати взаємозв'язок релігії з культурою, мораллю, політикою та освітою. Оцінювати вплив релігійних інститутів на суспільні процеси. Інтерпретувати релігію як важливий чинник суспільного розвитку.	10
Семінарське заняття 11. Вільнодумство	Знати історичні етапи розвитку вільнодумства та його основні форми. Вміти характеризувати атеїзм, скептицизм, агностицизм, деїзм і секуляризм. Аналізувати причини виникнення критичного ставлення до релігійних догматів у різні історичні епохи. Пояснювати роль вільнодумства у розвитку науки, культури та суспільної думки. Формулювати аргументовану позицію щодо свободи світоглядного вибору особистості.	10
Семінарське заняття 12-13. Релігія в духовному житті українців. Свобода совісті та її правове регулювання в Україні	Знати основні етапи розвитку релігійного життя на українських землях. Вміти характеризувати роль релігії у формуванні української культури, традицій та національної ідентичності. Аналізувати вплив християнства на духовний розвиток українського суспільства. Розкривати значення релігійних цінностей у збереженні культурної спадщини українського народу. Оцінювати місце релігії в сучасному духовному житті України. Знати зміст понять «свобода совісті», «свобода віросповідання» та принципи державно-конфесійних відносин. Вміти характеризувати нормативно-правову базу України щодо забезпечення свободи совісті. Аналізувати конституційні гарантії прав людини у сфері релігії. Пояснювати принципи рівності релігійних організацій перед законом. Оцінювати сучасний стан реалізації свободи совісті в українському суспільстві.	10
Семінарське заняття 14. Ранні форми релігії	Знати основні концепції походження релігії та характерні риси ранніх форм релігійних вірувань. Вміти характеризувати анімізм, тотемізм, фетишизм, магію та шаманізм. Аналізувати особливості релігійного світогляду первісної людини. Пояснювати зв'язок ранніх релігійних уявлень із соціальним та культурним розвитком первісного суспільства. Виявляти елементи архаїчних вірувань у сучасній культурі та релігійній практиці.	10
Семінарське заняття 15. Національні релігії	Знати поняття, ознаки та особливості національних релігій. Вміти характеризувати основні національні релігії світу: індуїзм, іудаїзм, конфуціанство, даосизм та синтоїзм. Аналізувати їхні віровчення, культову практику	10

	та морально-етичні принципи. Порівнювати національні релігії за їх світоглядними та соціокультурними характеристиками. Пояснювати роль національних релігій у формуванні етнічної самосвідомості та культурної ідентичності народів. Оцінювати вплив національних релігій на сучасні суспільні процеси.	
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2	Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів. Застосовувати набуті знання до аналізу життєвої активності	100
ФІЛОСОФІЯ Модуль 3. Філософські виміри людського буття		
Семінарське заняття 16. Онтологія. Філософське розуміння світу	ПРН 1, 4, 8, 21, 22. У тому числі Знати основні онтологічні категорії та проблеми філософського осмислення буття.	10
Семінарське заняття 17. Філософська антропологія. Людина як предмет дослідження	Вміти характеризувати поняття «буття», «матерія», «свідомість», «простір», «час», «рух». Аналізувати різні філософські концепції світу (матеріалізм, ідеалізм, дуалізм, монізм, плюралізм). Пояснювати структуру та рівні організації буття. Застосовувати онтологічні уявлення для інтерпретації сучасної картини світу.	10
Семінарське заняття 18. Гносеологія. Пізнавальна активність людини	Знати основні філософські підходи до розуміння людини. Вміти характеризувати людину як біосоціокультурну істоту.	10
Семінарське заняття 19-20-21. Логіка. Основи формального мислення	Аналізувати проблеми сенсу життя, свободи, відповідальності, творчості та самореалізації. Порівнювати філософські концепції людини в різних історичних епохах. Інтерпретувати сучасні соціальні явища через призму філософської антропології.	10
Семінарське заняття 22. Соціальна філософія. Суспільство як предмет дослідження	Знати основні категорії теорії пізнання: знання, істина, суб'єкт, об'єкт, досвід, практика. Вміти пояснювати процес пізнання та його рівні (чуттєвий і раціональний). Аналізувати критерії істини та способи її обґрунтування. Розрізняти основні гносеологічні позиції (емпіризм, раціоналізм, скептицизм, агностицизм). Оцінювати роль пізнавальної діяльності у розвитку науки та суспільства.	10
Семінарське заняття 23. Філософія соціальної роботи	Знати основні закони формальної логіки та форми мислення (поняття, судження, умовивід). Вміти аналізувати структуру аргументації та виявляти логічні помилки. Застосовувати правила побудови правильних умовиводів у практичному мисленні. Розрізняти дедуктивні, індуктивні та аналогічні форми міркування. Розвивати навички критичного та послідовного мислення.	30
Самостійна робота 1.	Знати основні підходи до розуміння суспільства та його розвитку. Вміти характеризувати соціальні структури, інститути та форми	30
Модульна контрольна робота 2.		30

	<p>суспільної організації. Аналізувати закономірності соціальних змін та розвитку цивілізацій. Пояснювати взаємозв'язок особистості та суспільства. Оцінювати сучасні соціальні процеси в контексті глобалізації та трансформацій.</p> <p>Знати філософські засади соціальної роботи як професійної діяльності. Вміти пояснювати ціннісні, етичні та гуманістичні основи соціальної роботи. Аналізувати проблеми соціальної справедливості, солідарності та відповідальності. Розкривати роль особистості соціального працівника у допомозі людині та суспільству. Застосовувати філософські підходи до розуміння соціальних проблем і шляхів їх розв'язання.</p>	
Всього за модулем 3	Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів. Застосовувати набуті знання до аналізу життєвої активності	100
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО Модуль 4. Світові релігії та неорелігійні рухи		
Семінарське заняття 24. Буддизм	ПРН 1, 4, 8, 21, 22. У тому числі Знати історію виникнення, основні етапи розвитку та географію поширення буддизму. Вміти характеризувати базові положення віровчення (Чотири благородні істини, Восьмеричний шлях, карма, сансара, нірвана). Аналізувати основні напрями буддизму (Тхеравада, Махаяна, Ваджраяна). Пояснювати роль буддизму в культурі та філософії країн Азії. Інтерпретувати буддійські ідеї в контексті сучасних духовних практик.	10
Семінарське заняття 25. Християнство	Знати історичні умови виникнення та поширення християнства. Вміти характеризувати основи християнського віровчення та структуру Біблії. Аналізувати розвиток християнства як світової релігії та його роль у формуванні європейської цивілізації. Пояснювати значення морально-етичних принципів християнства. Оцінювати вплив християнства на культуру, освіту та соціальні інститути	10
Семінарське заняття 26. Православ'я	Знати історію становлення православ'я та його догматичні особливості. Вміти характеризувати специфіку православного віровчення, культу та церковної організації. Аналізувати роль Візантійської традиції у формуванні православної культури. Пояснювати значення православ'я в історії України та інших країн. Інтерпретувати сучасний стан православних церков у глобальному контексті	10
Семінарське заняття 27. Католицизм	Знати історію розвитку католицької церкви та її інституційні особливості. Вміти характеризувати віровчення, культ і соціальне вчення католицизму. Аналізувати роль папства та католицьких орденів у європейській історії.	10

	Пояснювати вплив католицизму на розвиток культури, науки та освіти. Оцінювати сучасні процеси реформування католицької церкви	
Самостійна заняття 28. Протестантизм	Знати історичні передумови виникнення Реформації та формування протестантизму. Вміти характеризувати основні принципи протестантського віровчення (Sola Scriptura, Sola Fide тощо). Аналізувати основні напрями протестантизму (лютеранство, кальвінізм, англіканство та ін.). Пояснювати роль протестантської етики у розвитку європейської культури та економіки. Інтерпретувати сучасні форми протестантських рухів у світі	10
Семінарське заняття 29. Іслам	Знати історію виникнення ісламу та його поширення в різних регіонах світу. Вміти характеризувати основи віровчення ісламу (Коран, Сунна, п'ять стовпів ісламу). Аналізувати основні напрями ісламу (сунізм, шійїзм, суфізм). Пояснювати роль ісламу в формуванні культурних і правових систем мусульманських суспільств. Оцінювати сучасні процеси розвитку ісламу в глобальному світі.	10
Семінарське заняття 30. Нові релігійні рухи	Знати поняття, типологію та основні ознаки нових релігійних рухів. Вміти характеризувати причини їх виникнення та поширення у ХХ–ХХІ століттях. Аналізувати основні види неорелігій (синкретичні, неоорієнталістські, неохристиянські тощо). Пояснювати соціально-психологічні чинники залучення до нових релігійних рухів. Оцінювати роль неорелігій у сучасному релігійному та культурному просторі.	10
Модульна контрольна робота 4		30
Всього за модулем 3	Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів. Застосовувати набуті знання до аналізу життєвої активності	100
Навчальна робота		(100+100 +100)/3*0,7 ≤ 70
Екзамен		(10+10+10) ≤ 30
		(Навчальна робота (70) + екзамен (30)) ≤ 100
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних
-----------------	--

щодо дедлайнів та перескладання	причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

1. Навчально-методичне забезпечення:

-

електронний навчальний курс навчальної дисципліни
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=855>

-

Конспекти лекцій та їх презентації (в електронном у вигляді)

-

Підручники, навчальні посібники:

Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / 4-те вид., випр. і доп. Львів : Магнолія, 2022. 504 с.

Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2023. 575 с.

Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2019. 378 с.

Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с.

Філософія. Світ людини. Курс лекцій : навч. посіб. Київ : Либідь, 2023. 429 с.

-

Методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

Гейко С.М., Лаута О.Д., Методичні вказівки з вивчення курсу «Філософія» для студентів гуманітарно-педагогічного факультету. – К., 2023.

Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>

1. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/nakaz_no_202_vid_28.02.2025_r._polozhennya_ekzameni_i_zaliki_vidomist_ustpishnosti_0.pd

2. Положення про навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>

3. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

4. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>

5. Правила внутрішнього розпорядку НУБіП України URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporyadku.pdf

6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

8. Статут НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

2. Рекомендовані джерела інформації

Берко П. Нова парадигма української філософії. Львів : ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2022. 302 с.

Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2019. 210 с.

Горський В.С. Філософія в українській культурі. [Текст] / В. С. Горський. – К. : Центр практичної філософії, 2011. – 73 с.

Кант І. Критика чистого розуму. [Текст] / Пер. з нім. Ігоря Бурковського – К. : Юніверс, 2021. – 349 с.

Крымский С.Б. Философия как путь человечности и надежды. [Текст]/ С. Б. Крымский. – К. : Курс, 2020. – 308 с.

Кузьміна С.Л. Філософсько-педагогічна спадщина П. Юркевича. [Текст] / С. Л. Кузьміна; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського – К., 2023. – 303 с.

Лук'янець В.С. Філософський постмодерн. [Текст] / В. С. Лук'янець, О. М. Соболев. – К. : Абрис, 2018. – 352 с.

Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади [Текст] / Ф. Ніцше. – К. : Основи-Дніпро, 2023. – 415 с.

Огороднік І.В. Українська філософія в іменах: Навч. посібник. [Текст] / І. В. Огороднік, М. Ю. Русін. – К., 2007. – 325 с.

Рассел Б. Історія західної філософії / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Таращука. – К. : Основи, 2015. – 795 с.

Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки [Текст] / Пер. з фр. В. Шовкун. – К. : Основи, 2008. – 669 с.

Татаркевич В. Антична і середньовічна філософія. [Текст] / В. Татаркевич // Історія філософії. Т.1. – Львів : Свічадо, 2016. – 456 с.

Читанка з філософії у 6 книгах. Кн. 6. :Зарубіжна філософія ХХ століття/

Волинка Г. І., ред. – К. : Фірма «Довіра», 2013. – 238 с

